

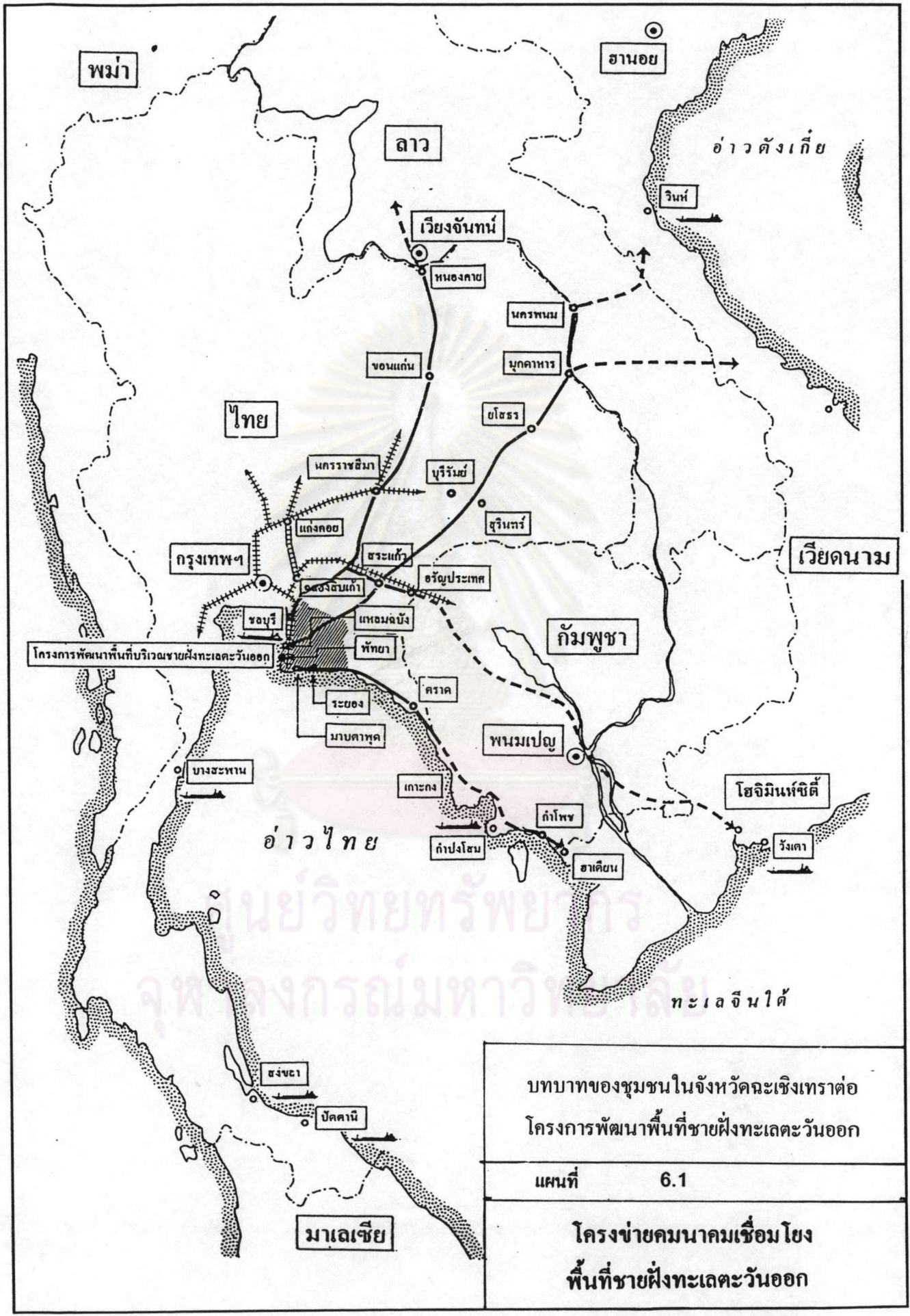
บทที่ 6

แนวทางการพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา

การที่ประเทศไทยได้พัฒนาบทบาทเป็น ศูนย์กลางเศรษฐกิจระดับประเทศ และจะเป็นศูนย์เศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก (GLOBAL CITY) โดยการกำหนดบทบาทและรูปแบบการใช้ที่ดินครอบคลุมพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคือ

ภาคเหนือ	ลำพูน มีฐานการผลิต เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ลำปาง มีฐานการผลิต เซรามิก พะเยา มีฐานการผลิต อัญมณี และเรื่องประดับ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรและขอนแก่น มีฐานการผลิต งานโลหะ ศรีสะเกษ มีฐานการผลิต กระดาษและสิ่งพิมพ์
ภาคกลาง	พิจิตร มีฐานการผลิต เครื่องจักรทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมกรรมการเกษตร ราชบุรี มีฐานการผลิต สิ่งทอ และสารฟอกย้อม
ภาคใต้	ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ มีฐานการผลิต เหล็กและ เหล็กกล้า กระบี่ มีฐานการผลิต ปาล์มน้ำมัน และยางพารา นครศรีธรรมราช มีฐานการผลิต ปิโตรเคมี สงขลา มีฐานการผลิต เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์
ภาคตะวันออก	ฉะเชิงเทราและชลบุรี มีฐานการผลิต เครื่องยานยนต์ ระยอง มีฐานการผลิต ปิโตรเคมี

การวางรูปแบบและบทบาทในแต่ละภูมิภาคเป็นฐานเศรษฐกิจที่จะแบ่งปันกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจด้วยระบบโครงข่ายบริการพื้นฐาน ซึ่งแต่ละบทบาทจะช่วย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจแห่งหนึ่งของภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และโครงข่ายที่สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอื่น โดยทางมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้

โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีพื้นที่เป้าหมายคือ

1) บริเวณมาบตาพุด ตั้งอยู่ทางตะวันตกของจังหวัดระยอง เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักที่เกี่ยวข้องเนื่องการใช้ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิต รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ และท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด

2) บริเวณแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเบา อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง

3) บริเวณเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และศูนย์กลางธุรกิจและพาณิชย์

4) บริเวณสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีบทบาทสนับสนุน การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีสนามบินอู่ตะเภา และท่าเรือสัตหีบ

โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทั้ง 4 บริเวณ มีการเชื่อมโยงด้วยระบบโครงข่ายพื้นฐาน มีความสำคัญต่อกันในทางกิจกรรมเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เป็นระบบชุมชนที่ประสานกันในลักษณะภูมิภาค ส่งผลให้พื้นที่ศูนย์กลางของระบบชุมชนเมืองในภูมิภาคย่อยนี้ มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันในพื้นที่ 3 จังหวัดประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา

6.1 โครงการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา

โครงการพัฒนาต่างๆ ของจังหวัดฉะเชิงเทราได้มีขึ้นตามนโยบายแผนหลักที่กำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราทำหน้าที่เป็นเมืองรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่เพื่อเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนากรุงเทพมหานครและพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกกับอนุภาคตะวันออก

ออกเฉียงเหนือ เพื่อสนับสนุนศักยภาพของพื้นที่จังหวัดและเกี่ยวพันต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โครงการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดมีดังนี้

1. โครงการสนามบินนานาชาติ แห่งที่ 2 (หนองงูเห่า) ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดฉะเชิงเทราไปทางทิศตะวันตกประมาณ 40 กิโลเมตร ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โครงการนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการบินพาณิชย์ บริษัทท่าอากาศยานกรุงเทพแห่งใหม่ (บทม.) และกระทรวงคมนาคม มีเนื้อที่โครงการทั้งหมดประมาณ 2,000 ไร่ โดยคาดว่าจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้ประมาณ 30 ล้านคนต่อปีและรองรับปริมาณสินค้าได้ 1,462 ล้านตันต่อปี หากมีการพัฒนาโครงการอย่างเต็มรูปแบบจะสามารถพัฒนาขีดความสามารถสูงสุดในการรองรับผู้โดยสารและปริมาณสินค้าได้ถึง 100 ล้านคนต่อปีและ 6,400 ล้านตันต่อปี โครงการสนามบินนานาชาติแห่งที่ 2 จัดได้ว่าเป็นสนามบินศูนย์กลางระดับโลก ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองและชุมชนโดยรอบๆ

2. โครงการศูนย์ราชการท่าตะเกียบ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองฉะเชิงเทราไปตามทางรถยนต์ประมาณ 70 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในอำเภอท่าตะเกียบ เนื้อที่โครงการประมาณ 200,000 ไร่ ซึ่งคาดการณ์ว่าจะสามารถรองรับประชากรได้ประมาณ 1 ล้านคน ในการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการได้กำหนดพื้นที่ใช้สอยโดยจำแนกตามการใช้ประโยชน์ที่ดินหลัก 12 ประเภท รวมเนื้อที่ชุมชนเมือง 63,430 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 100 มีรายละเอียดดังนี้

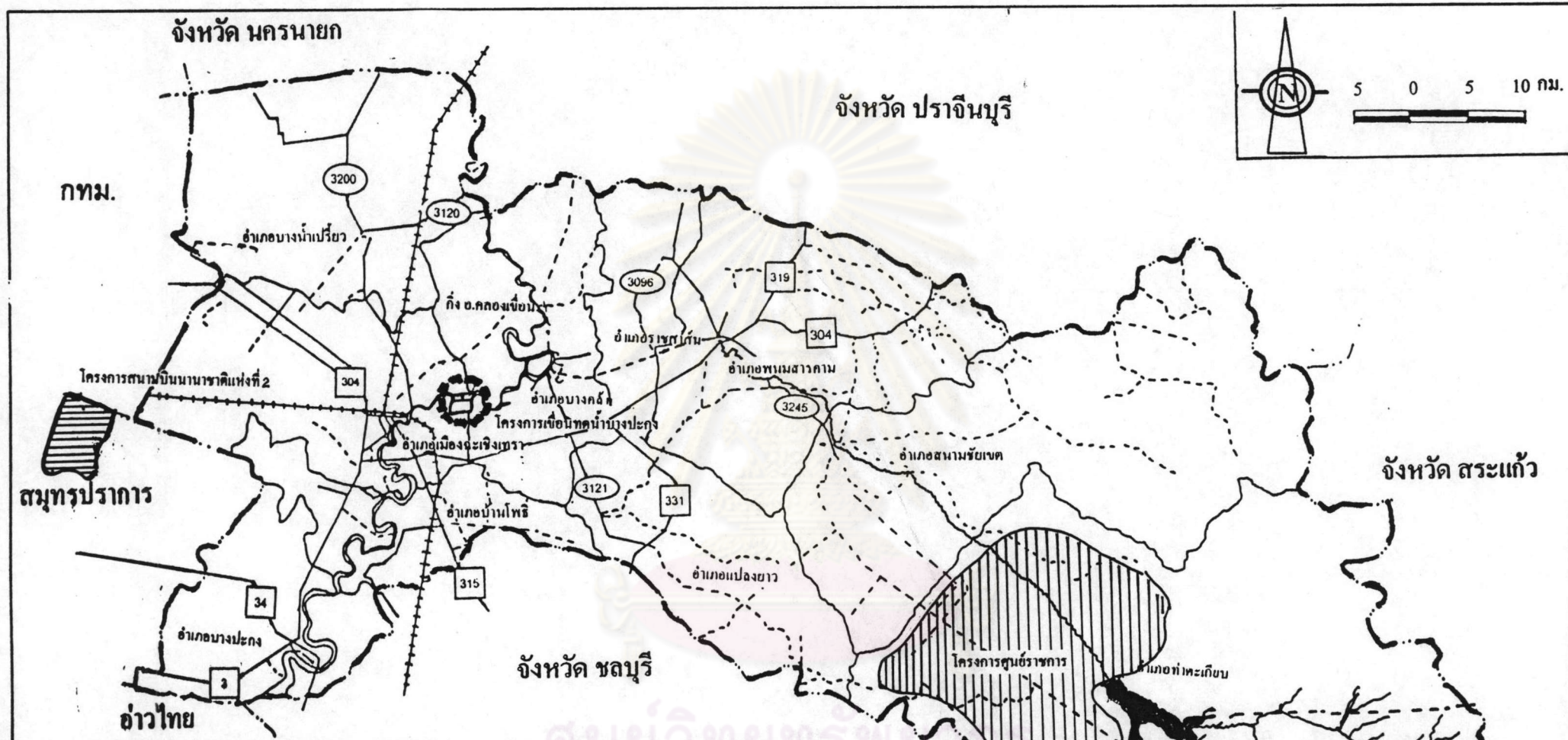
- ประเภทสถาบันราชการ 3.3% มีเนื้อที่ 2,100 ไร่
- องค์การระหว่างประเทศ 4.7% มีเนื้อที่ 3,000 ไร่
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย 33.1% มีเนื้อที่ 21,000 ไร่
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง 7.1% มีเนื้อที่ 4,500 ไร่
- ที่ดินพาณิชย์กรรมและธุรกิจการค้า 11.8% มีเนื้อที่ 7,500 ไร่
- สวนสาธารณะและที่พักผ่อน 15.5% มีเนื้อที่ 9,800 ไร่
- สถาบันการศึกษา 2.8% มีเนื้อที่ 1,800 ไร่

- สถาบันการศึกษานานาชาติ 0.9% มีเนื้อที่ 570 ไร่
- สถาบันศาสนา 3.8% มีเนื้อที่ 2,400 ไร่
- สถาบันนิติบัญญัติ 2.0% มีเนื้อที่ 1,260 ไร่
- ถนน 11.8% มีเนื้อที่ 7,500 ไร่
- สถานีขนส่งสินค้าชานเมือง (รถไฟและรถยนต์) 3.2% มีเนื้อที่ 2,000 ไร่

นอกจากนี้เป็นพื้นที่นอกชุมชนเมืองอีกประมาณ 136,570 ไร่ เพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคต พบว่าการจัดสรรพื้นที่ภายในโครงการศูนย์ราชการและเมืองใหม่แห่งนี้ จะสามารถรองรับจำนวนประชากรได้ประมาณ 1 ล้านคน ซึ่งเพียงพอต่อการขยายตัวอีกทั้งยังมาตรการส่งเสริมให้ดำเนินการจัดตั้งสนามบิน สถานีขนส่งร่วมอุตสาหกรรม ไร่่มลพิษ ศูนย์กีฬาที่ได้มาตรฐานสากลเพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค

3. โครงการเขื่อนทดน้ำบางปะกง เป็นโครงการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คาบเกี่ยว 2 อำเภอ คือตั้งอยู่ใน ต.บางแก้ว อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และ ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า อยู่ทางด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง เป็นโครงการที่กักเก็บน้ำได้ 30 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นการกักเก็บเฉพาะน้ำจืดใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค เงินลงทุนประมาณ 4,322 ล้านบาท คาดว่าโครงการจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542 ดำเนินการโดยกรมชลประทาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4. โครงการอ่างเก็บน้ำสี่ัค ตั้งอยู่ใน ต.คลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นโครงการต่อเนื่องของพื้นที่กับโครงการเมืองใหม่ท่าตะเียบ โครงการดังกล่าวมีความจุในการกักเก็บน้ำประมาณ 325 ล้านลูกบาศก์เมตร เงินลงทุน 4,016 ล้านบาท คาดว่าโครงการจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542 ดำเนินการโดยกรมชลประทาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อพื้นที่โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 6.2 แสดงโครงการขนาดใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

	โครงการเขื่อนทดน้ำบางปะกง
	โครงการอ่างเก็บน้ำคลองระบมสีด
	โครงการศูนย์ราชการ
	โครงการเขื่อนบึงนาหวาดแห่งชาติแห่งที่ 2

6.2 บทบาทของชุมชน

จากการศึกษาบทบาทและลำดับความสำคัญของชุมชนตามบทที่กล่าวข้างต้น รวมทั้งดำเนินการศึกษาโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้พิจารณาถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดบทบาทความสำคัญของชุมชนเมืองและระดับอำเภอ

1. บทบาทการเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการและการปกครอง

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราเป็นเมืองศูนย์กลางทางด้านการบริหารของหน่วยราชการในระดับอนุภาคและระดับจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่หน่วยงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ ชุมชนที่มีความสำคัญในการบริหารราชการระดับอำเภอคือ ชุมชนบางคล้า ชุมชนพนมสารคาม ชุมชนทุ่งสะเดา ชุมชนท่าสะพาน ชุมชนบางน้ำเปรี้ยว ชุมชนบ้านโพธิ์และชุมชนสนามชัยเขต

2. บทบาทด้านการเกษตร

จังหวัดฉะเชิงเทรามีมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในภาคการเกษตรที่ผ่านมามีสัดส่วนที่ผกผันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ แต่ภาคการเกษตรของจังหวัดยังคงเป็นแหล่งผลิตที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์ได้แก่บริเวณ อำเภอเมือง อำเภอบางน้ำเปรี้ยวซึ่งมีการใช้พื้นที่เป็นแหล่งเกษตรกรรมในการผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัด อำเภอบางคล้ามีการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรเป็นแหล่งผลิตไม้ผล เช่น มะม่วงและส้มโอ อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอพนมสารคาม และอำเภอท่าตะเกียบมีการใช้พื้นที่ในการทำปศุสัตว์พบว่าสัตว์ที่เลี้ยงมากในพื้นที่คือ ไก่ โคน กระบือ สุกรและห่าน

3. บทบาทด้านอุตสาหกรรม

จังหวัดฉะเชิงเทรามีส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) สาขาอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นในปี พศ. 2532 - 2537 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 19.92 เป็นสาขาที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด บทบาททางด้านอุตสาหกรรมจะมีความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ อำเภอเมือง

อำเภอบางปะกง และอำเภอแปลงยาว เนื่องจากพื้นที่สามอำเภอนี้มีความได้เปรียบจากการพัฒนา
ด้านสาธารณูปโภคที่ดีกว่าพื้นที่บริเวณอื่นๆ ตลาดแรงงานหาได้ง่าย

4. บทบาทด้านการบริการ

บทบาทด้านการบริการมีการขยายตัวอย่างมาก เช่นการสร้างที่พักเพิ่มขึ้นในย่านโรงงาน
อุตสาหกรรม เพื่อรองรับแรงงานจากแหล่งอื่นเข้ามาทำงานในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชุมชนที่เป็นพื้นที่
รองรับได้แก่ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลตำบลบางคล้า สุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภอบางปะ
กงและอำเภอแปลงยาว

5. บทบาทเป็นศูนย์กลางการขนส่งการกระจายสินค้า

จังหวัดฉะเชิงเทรามีผลพ่วงจากการเชื่อมโยงพื้นที่ในระดับภูมิภาค จากพื้นที่ชายฝั่งทะเล
ตะวันออกไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยุธยาประเทศ และภาคเหนือ โดยไม่ต้องผ่าน กรุงเทพฯ
มหานคร มีโครงข่ายทางรถยนต์และทางรถไฟที่สำคัญคือ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ผ่านกรุงเทพฯ สมุทรปราการ สุขาภิบาลบางปะกง
สุขาภิบาลท่าข้ามในอำเภอบางปะกง ชลบุรี ระยอง

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 ผ่านสุขาภิบาลบางวัว ชลบุรี

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 ผ่าน กรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอ
บางคล้า สุขาภิบาลพนมสารคาม สุขาภิบาลบางขนาก ปราจีนบุรี

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 ผ่านเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา สุขาภิบาลท่าสะพาน
สุขาภิบาลบางปะกง

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 ผ่านอำเภอบ้านโพธิ์ ชลบุรี

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 319 ผ่านสุขาภิบาลพนมสารคาม ปราจีนบุรี

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 ผ่านชลบุรี สุขาภิบาลทุ่งสะเดา สุขาภิบาลหัวสำโรง

อำเภอแปลงยาว

ทางรถไฟสายตะวันออก กรุงเทพมหานคร - อยุธยาประเทศ ,กรุงเทพมหานคร - สัตหีบ และ ฉะเชิงเทรา - คลองสิบเก้า

6. บทบาทของการตั้งศูนย์ราชการแห่งใหม่

ศูนย์ราชการเมืองใหม่ ในอำเภอท่าตะเียบ และอำเภอสนามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 2 แสนไร่ ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ 120 กิโลเมตร เป็นการวางแผนเพื่อการพัฒนา และสร้างชุมชนใหม่จะสามารถรองรับประชากรได้ประมาณ 1 ล้านคนภายในโครงการมีความสมบูรณ์ในตัวเองทั้งทางด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

7. บทบาทการเป็นศูนย์กลางชุมชนเมือง

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของภาคมหานคร เนื่องจากจังหวัดมีการรองรับการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกใกล้กับโครงการที่ได้รับการพัฒนา เช่น โครงการสนามบินนานาชาติหนองงูเห่า โครงการศูนย์ราชการเมืองใหม่ท่าตะเียบ และโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ส่งผลให้ชุมชนเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา มีบทบาทเป็นชุมชนศูนย์กลางในภูมิภาคตะวันออก

6.3 แนวทางการพัฒนา

จากการศึกษาลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในพื้นที่ ตลอดจนบทบาทของชุมชนต่างๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ดังที่กล่าวมาในบทข้างต้น รวมทั้งนโยบายหลักที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัด สามารถรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์และสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ออกเป็น 3 ด้านหลัก ดังต่อไปนี้

6.3.1 แนวทางการพัฒนาด้านบทบาทของชุมชน

1. การพัฒนาด้านเกษตรกรรม

ฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร และประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญคือ ข้าว มะม่วง ส้มโอ ขนุน

มะพร้าว น้ำหอม ประกอบกับที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้กับตลาดผู้บริโภครวม กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นประตูไปสู่ภูมิภาคอื่น ตลอดจนสามารถนำผลิตภัณฑ์บางส่วนหนึ่งเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรได้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์

บริเวณพื้นที่ที่เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดส่วนใหญ่อยู่บริเวณทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำบางปะกงมีระบบชลประทานที่ดี คือ อำเภอเมือง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว กิ่งอำเภอคลองเขื่อน อำเภอบางคล้า และอำเภอราชสาสน์

บริเวณพื้นที่ที่เป็นแหล่งไม้ผลที่สำคัญ อำเภอบางคล้า อำเภอราชสาสน์ อำเภอแปลงยาว และส่วนฝั่งตะวันตกของอำเภอนมสามัคคี

2. การพัฒนาด้านปศุสัตว์

พื้นที่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดฉะเชิงเทราในอำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ และฝั่งตะวันออกของอำเภอนมสามัคคี เป็นพื้นที่ลุ่มลัดลักษณะชุมชนมีความสำคัญอันดับที่ 3 และที่ 5 เหมาะแก่การเลี้ยงหมู ห่าน ควบคู่ไปกับการเลี้ยงปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มรายได้แก่ผู้เลี้ยงและเป็นการใช้พื้นที่ให้เหมาะสม

3. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปและอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับการเกษตร

เป็นการเชื่อมโยงผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตจังหวัดฉะเชิงเทรามีฐานการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตรจะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาความไร้เสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้ และช่วยสร้างงานให้เกษตรกร และคนงานในอุตสาหกรรมเช่น โรงงานผลิตปุ๋ยคอกสำเร็จรูป โรงงานผลิตน้ำผลไม้ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ โรงงานบรรจุผักและผลไม้กระป๋อง พื้นที่เหมาะสมคือ อำเภอเมือง อำเภอบางคล้า อำเภอนมสามัคคี อำเภอบ้านโพธิ์

4. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมรถยนต์

การผลิตและประกอบรถยนต์รวมทั้งชิ้นส่วนยานยนต์เป็นฐานการผลิตหลักของภูมิภาคนี้ เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกจำเป็นต้องพึ่งพาระบบโครงสร้างพื้นฐานในการขนส่งเป็นหลัก ความพร้อมของภูมิภาคนี้จึงมีสูง พื้นที่ที่เหมาะสม ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางปะกง และอำเภอแปลงยาวเพราะมีความพร้อมของระบบโครงข่ายมากที่สุด

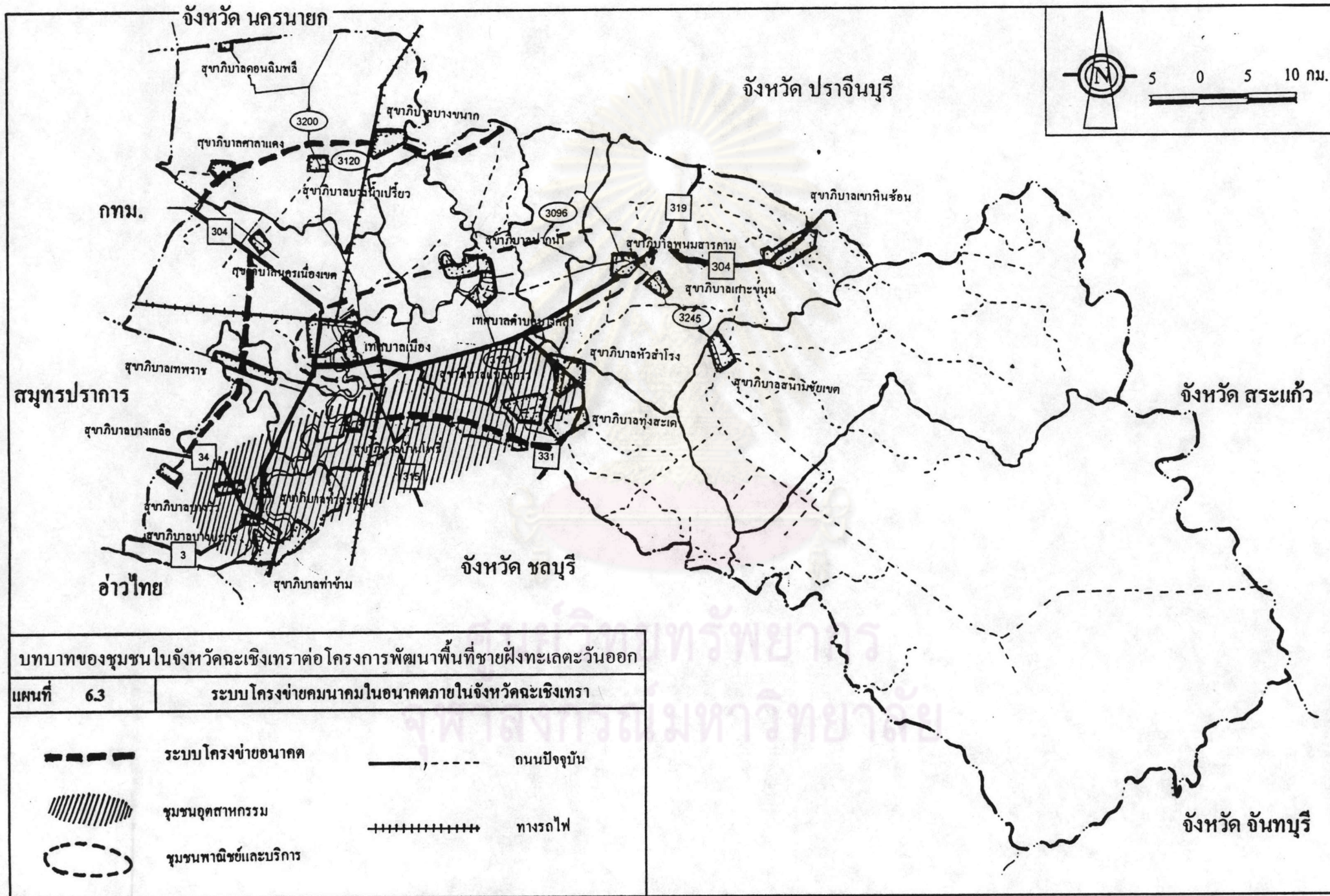
5. การพัฒนาด้านการบริการ

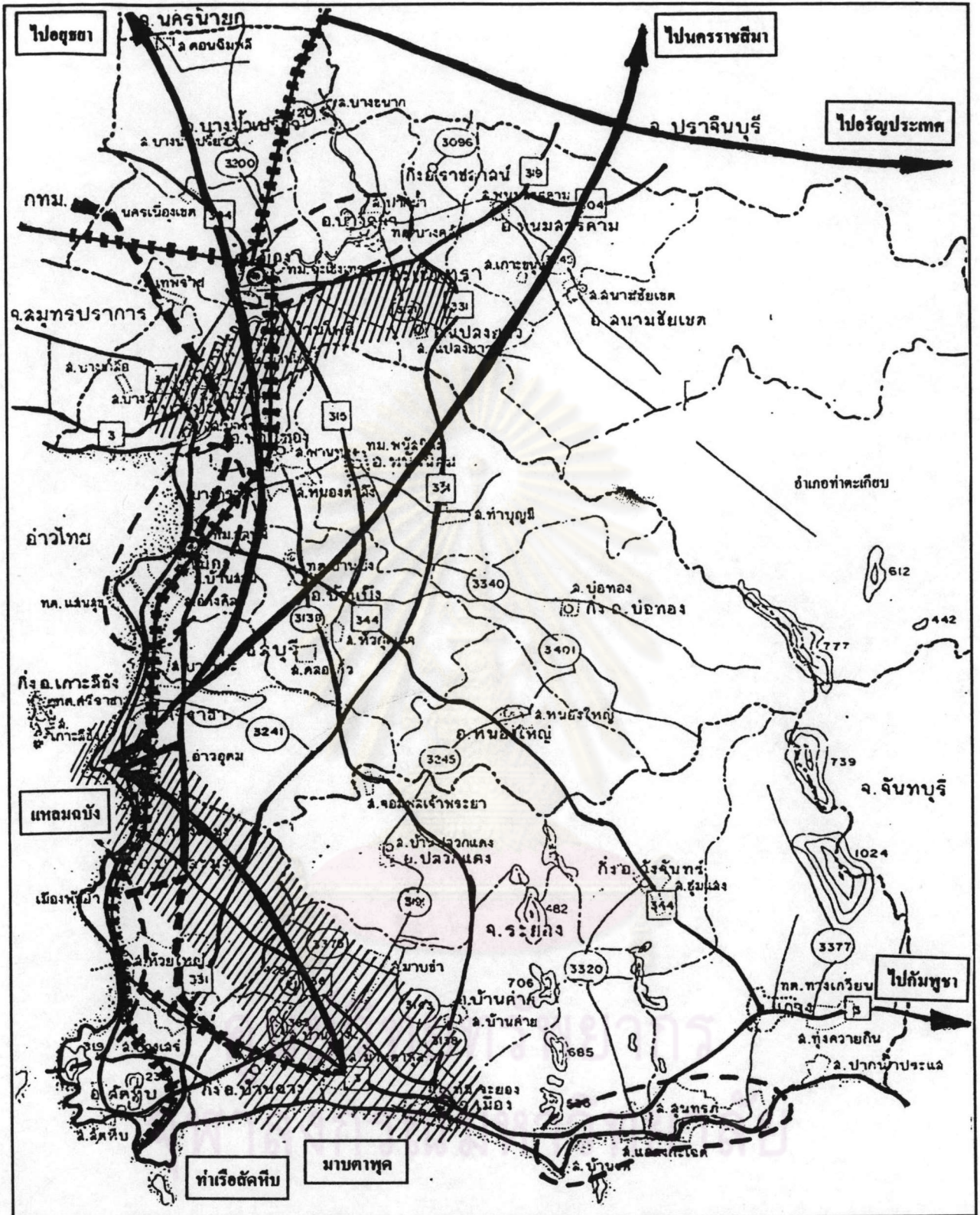
จังหวัดฉะเชิงเทรามีการสร้างสถานที่พักเพิ่มขึ้นในย่านอุตสาหกรรม บริเวณย่านถนนสุวินทวงศ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาจากกรุงเทพมหานครและรองรับแรงงานจากแหล่งอื่นที่เข้ามาทำงานในจังหวัด นอกจากนี้มีการสร้างโรงแรมชั้นหนึ่งในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทราเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกในด้านการจัดประชุมสัมมนา แก่องค์กรธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วไป

6.3.2 แนวทางการพัฒนาระบบโครงข่ายบริการพื้นฐาน

การเชื่อมโยงในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งอุตสาหกรรมใหม่ ของภูมิภาคตะวันออก ในบริเวณแหลมฉบัง มาบตาพุด พัทยา และสัตหีบไปสู่ภูมิภาคอื่น เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา และทะเลจีนใต้ ผ่านทางจังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งเป็นศูนย์กลางบริหารราชการแห่งใหม่ และเป็นฐานบริการด้านเทคโนโลยีและการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานคร มีระบบชุมชนย่อยเป็นแรงสนับสนุนระบบชุมชนศูนย์กลางด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โครงข่ายการคมนาคม ทางรถยนต์และทางรถไฟ

ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ โดยปรับปรุงเส้นทางคมนาคมสายหลักในด้านพื้นผิวจราจรให้เป็นคอนกรีตหรือยางแอสฟัลท์ และทำการขยายถนน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมโยงขนส่งระหว่างพื้นที่ ในส่วนของเส้นทางคมนาคมสายรองในจังหวัดฉะเชิงเทราโดยเฉพาะ เขตพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมในปัจจุบัน โครงข่ายคมนาคมในการเชื่อมโยงพื้นที่ค่อนข้างไม่พอเพียงจำเป็น

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ระบบโครงข่ายเชื่อมโยงศูนย์กลางอนาคต แผนที่ 6.4

<ul style="list-style-type: none"> +++++ ทางรถไฟ ———— ถนนปัจจุบัน --- -- --- กรุงเทพฯ - ชลบุรี (สายใหม่) 	<ul style="list-style-type: none"> ←————— เส้นทางเชื่อมโยงที่สำคัญ ▨ ชุมชนอุตสาหกรรม ○ ชุมชนพาณิชย์และบริการ
---	---

ต้องได้รับการปรับปรุงสภาพถนนที่มีอยู่เดิมและดำเนินการก่อสร้างถนนเส้นใหม่เพื่อรองรับการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและการเติบโตของเมือง เส้นทางคมนาคมสายรองในจังหวัดดังกล่าว คือ

- เส้นทางคมนาคมจากอำเภอบ้านโพธิ์ - แปลงยาว
- เส้นทางคมนาคมจากอำเภอเมือง - อำเภอกลองเชื่อน
- เพิ่มเส้นทางคมนาคมจากอำเภอเมือง - อำเภอบางปะกง อีก 1 เส้นทาง

ในส่วนของเส้นทางคมนาคมสายหลักที่เชื่อมโยงพื้นที่ในอนุภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับพื้นที่ประเทศอื่นในภูมิภาคที่มีความสำคัญและได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมโยงศูนย์กลางต่างๆ ตามชายฝั่งทะเลของภูมิภาคพื้นที่ตามแนวเส้นทางมีการเติบโตที่ต่อเนื่องมาจากพื้นที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ชุมชนบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา บางทราย บ้านสวน อ่างศิลา แสนสุข บางพระ ศรีราชา แหลมฉบัง บางละมุง พัทยา ห้วยใหญ่ บางเสร่ สัตหีบ จังหวัดชลบุรี บ้านฉาง มาบตาพุด เมืองระยอง บ้านแพ แกลงกระเจด สุนทรภู่ ทางเกวียน และชุมชนทุ่งควายกินในจังหวัดระยอง แต่ละชุมชนมีบทบาทที่ต่างกันทางกิจกรรมเศรษฐกิจ เช่นชุมชนบางปะกง แหลมฉบัง มาบตาพุดมีบทบาททางด้านอุตสาหกรรม ชุมชนแสนสุข บางพระ ศรีราชา พัทยา สัตหีบ บ้านฉาง เป็นชุมชนทางการค้าและการบริการ ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนชาวประมงดั้งเดิม จะเห็นได้ว่าการพัฒนาที่ต่อเนื่องในแต่ละพื้นที่ ที่มีความแตกต่างในพื้นที่มีลักษณะที่เกื้อกูลกันทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมบทบาทของพื้นที่ในการถ่ายเททรัพยากรจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (ฉะเชิงเทรา - พนมสารคาม) เป็นการเชื่อมพื้นที่ระหว่างกรุงเทพมหานครกับพื้นที่ตะวันออกตอนบน โดยผ่านเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอ บางคล้า สุขาภิบาลพนมสารคาม และสุขาภิบาลเขาหินซ้อน มุ่งเข้าสู่จังหวัดปราจีนบุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (ฉะเชิงเทรา - สัตหีบ) เป็นการเชื่อมพื้นที่ด้านชายฝั่งกับพื้นที่ตอนกลางในการลำเลียงทรัพยากรไปทางทิศเหนือจังหวัดฉะเชิงเทรา และทิศใต้

อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โยผ่านบางละมุง อ่าวอุดม บ้านบึง พนัสนิม แผลงยาว บางคล้า และพนมสารคามไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ และอรัญประเทศ มีการเกิด การพัฒนาของชุมชนต่าง ๆ ตามถนนสายหลักและถนนสายรองในแต่ละชุมชนประสานตัวทางเศรษฐกิจเพื่อเสริมบทบาทในภูมิภาค

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36, 344, 315 และทางหลวงจังหวัดต่าง ๆ เป็นระบบโครงข่ายที่เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเชื่อมโยงกลุ่มชุมชนศูนย์กลางต่าง ๆ ให้ประสานกันเข้ากับการพัฒนาโครงการพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

- ทางรถไฟสายตะวันออกจาก กรุงเทพมหานคร - อรัญประเทศ ทางรถไฟสายกรุงเทพ - มหาดไทย - สตึก ทางรถไฟสายศรีราชา - แหลมฉบัง ทางรถไฟสายสตึก - มาบตาพุด ทางรถไฟสายคลองสิบเก้า - แก่งคอย เป็นโครงข่ายที่สำคัญในการเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันออกในพื้นที่เป้าหมายและเชื่อมโยงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภูมิภาคอื่นโดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร

6.3.3 การประสานแผนพัฒนาระหว่างจังหวัดกับโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก

แนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง จากการที่มีการกำหนดให้อุทยานแห่งชาติชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ที่เน้นการกระจายการพัฒนาจากบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกไปสู่พื้นที่ตอนในให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีศักยภาพเป็นเมืองศูนย์กลางบริหารราชการแห่งใหม่และเป็นฐานบริการด้านเทคโนโลยีและการจัดการเพื่อรองรับการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานคร นั้น จังหวัดฉะเชิงเทราควรมีการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ดังนี้

1. เร่งให้มีการลงทุนและปรับปรุงในด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานสำคัญ คือ ระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และระบบโทรคมนาคมซึ่งระบบสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการลงทุน แต่ในปัจจุบันพบว่าระบบไฟฟ้าและระบบประปา เป็นปัญหาสำคัญในจังหวัด เนื่องจากมีปริมาณไม่เพียงพอต่อ

ความต้องการใช้ในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขเพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น หากพื้นที่ที่มีความพร้อมในระบบสาธารณูปโภคย่อมเป็นแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน

2. เร่งรัดการจัดทำผังเมืองให้มีความชัดเจน ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของจังหวัดให้สอดคล้องอย่างมีทิศทางเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต

3. ปรับปรุงมาตรการและนโยบายสิทธิประโยชน์ต่างๆ สนับสนุนการลงทุน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เม็ดเงินลงทุนเข้ามาประกอบการลงทุนในพื้นที่

4. ปรับปรุงหรือมีการจัดตั้งองค์กรร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เป็นองค์กรซึ่งทำหน้าที่ติดตาม กำกับและสนับสนุนการลงทุน

ในการประสานแผนพัฒนามีส่วนช่วยในการประสานความสอดคล้องในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดเอกภาพทั้งแผนงาน แผนเงินและแผนกำลังคน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย